

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 OCSKAY LILLA:
ANDALGÁS VÁROSLIGET
ÉS VÉRMEZŐ KÖZT
- 3 ALBERT SÁNDOR:
HOGYAN TOVÁBB?
- 5 TÓTH BERNADETT:
HIPERAKTIVITÁS ÉS FIGYELEMZAVAR
AZ ISKOLÁBAN
- 7 MONOKI STEFIK VERONIKA:
AKTIVITÁS- ÉS FIGYELEMZAVARRAL
KÜZDŐ GYERMEKEK MEGSEGÍTÉSE
AZ ISKOLÁBAN
- 10 ACKERMANNÉ KELŐ KAMILLA:
AZ ADHD-S GYERMEK KÖZÖSSÉGI
INTEGRÁCIÓJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE
- 14 TÓTH BERNADETT:
ADHD A HÉTKÖZNAPOKBAN
- 16 FEHÉR ÁGOTA – SZABARI ERIKA:
HIPERAKTIVITÁSTÓL A FIGYELMESSÉ-
GIG – A KÖTÖDÉS SZEREPE A NYUGA-
LOM MEGTALÁLÁSÁBAN
- 19 VINCZELLÉR KATALIN:
MINDENKI MÁSKÉPP UGYANOLYAN –
AZ IRODALOMÓRA MINT TERÁPIÁS
FOGLALKOZÁS
- 22 THURÓCZY FLÓRA:
„AZT TANULTAM MA, HOGY MILYEN
FONTOS AZ ÖSSZETARTÁSI”
SZLOVÁKIÁBAN IS ELINDULT A BÁTÓR
TÁBOR ALAPÍTVÁNY SULIPROGRAMJA
- 24 ÖKRÖS CSABA – KÖNIG-GÖRÖGH
DÓRA – LIEBSCHER LÁSZLÓ:
A KOORDINÁCIÓS KÉPESSÉGEK
FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI
AZ ISKOLAI TESTNEVELÉSBEN,
A KÉZILABDÁZÁS PÉLDÁJÁN
- 28 TAKÁCS FERENC:
TERMÉSZETTUDOMÁNY ÉS
CSILLAGÁSZAT A PROJEKTKTATÁS
TÜKRÉBEN (I. RÉSZ)
- 31 CSICSAY ALAJOS:
A BIOLÓGIÁBÓL VÉGÜL
TANTÁRGY LETT
- 34 MÉSZÁROS ÁDÁM:
A SELYE JÁNOS GIMNÁZIUM
DIÁKJAI A 13. TERMÉSZET-
TUDOMÁNYI TRIATLONON
- 34 SZÜLLŐ LÍVIA:
A SELYE JÁNOS GIMNÁZIUM
DIÁKJAINAK ÚJABB SIKEREI
A BEST IN ENGLISH VERSENYEN
- 35 TONKA BENYOVSZKY ILONA –
BENYOVSZKY ADÉL:
ANDALÚZIA TÉLEN IS ELKÁPRÁZTAT
- 36 VÖRÖS MÁRIA:
FELVIDÉKI TARTALOMMAL (IS) BŐVÜLT
AZ OKOS DOBOZ
- 37 MAJER ANNA
A XV. SZAKMA SZTÁR FESZTIVÁL
FELVIDÉKI ELŐDÖNTŐJE
- 38 STIRBER LAJOS:
20 ÉVES A KOMÁROMI GAUDIUM
VEGYESKAR ÉS HANGSZERES
KAMARAEGYÜTTES

ALBERT SÁNDOR

HOGYAN TOVÁBB?

Nagyon hektikus évet hagytunk magunk mögött, és a 2022-es esztendő sem lesz sétagalopp. Erről gondoskodnak a politikusaink és a koronajárvány. Az elmúlt hónapokban a COVID-19, a maszk, az oltás és az online oktatás voltak a leggyakrabban használt szavak, fogalmak – és félok, hogy az elkövetkező esztendő is ezekről fog szólni. Pedig lenne néhány fontosabb feladatunk is.

Iskolahálózatunk optimalizációja, például.

Az őszi helyhatósági és megyei választások előtt politikusaink valószínűleg előveszik ezt a témát, de megoldást csak közösen az iskolákkal, önkormányzatokkal és a szakmai szervezetekkel együtt tudunk kiizzadni.

A településszerkezetből adódóan alapiskoláink csaknem fele alsó tagozatos iskolaként működik, többnyire kis létszámokkal és összevont osztályokkal. A problémát elsősorban ezeknek az iskoláknak a finanszírozása jelenti. A megoldást iskolai hálózatunk optimalizálásában kell keresni. Ez viszont nem helyi probléma, ezért a régiók (kistérségek) szintjén kell kezelni. A kérdés persze megosztja a felvidéki magyar politikusokat és oktatási szakembereket is. Az egyik fél nemzetpolitikai, a másik a szakmai-pedagógiai szempontokat tartja elsődlegesnek. A kérdés megoldása ezért nem ígérkezik könnyű feladatnak, és helyi szinten is nézetkülönbségekre kerülhet sor, de a döntést meg kell hozni!

Foglakoznunk kellene a szegregációval is.

Rengeteg pénzt elköltöttünk már ennek a problémának a kezelésére, de megoldást nem találtunk. Néhány esetben már sárga lapot is kaptunk Brüsszelből. Pedig van romaügyi biztosunk, és a minisztériumban inkluzív főosztály is működik.

Nem hivatalos, de valós adat, hogy a magyar alapiskolák tanulóinak több mint 40%-a szociálisan hátrányos vagy halmozottan hátrányos családból származik, és többségük a roma közösséghez tartozik. Ennyi, magát magyarnak valló gyerekekről viszont nem mondhatunk le.

Természetesen történnék próbálkozások ezeknek a gyerekeknek az integrációjára, de az integráció, az is-

kolába és osztályba való befogadás kevés. Ezeket a gyerekeket elfogadni kell. Elfogadni őket olyannak, amilyenek. A másságot pedig nem problémaként, hanem lehetőségként kellene kezelni és a tanítás/tanulás előnyére fordítani. Tehát nem a gyerektől várjuk el, hogy beilleszkedjen az osztályközösségbe, hanem az iskola tesz lépéseket a gyerek felé, hogy lehetőleg mindenki komfortosan érezze magát a közösségben. Az inklúzió tehát olyan feltételek megteremtését jelenti, hogy minden gyerek saját képességeinek megfelelően és saját tempójával tanulhasson, fejlődhesen, de együtt, egy közösséggel a többiekkel.

Tudatosítanunk kellene, hogy a szegregált iskola és a speciális iskola zsákutca. Onnan nincs visszaút az oktatás standard világába!

Nem kevésbé fontos téma a jövőképek megfogalmazása. Annak eldöntése, hogy továbbra is görcsösen ragaszkodunk a hagyományos iskoláinkhoz, vagy a jövő évszázad kihívásainak megfelelően elmozdulunk a gazdaságilag sikeres országok által kijelölt úton.

„A fejlődés ellen nincs gyógy mód” – fogalmazta meg annak idején Neumann János. A 21. század a digitalizáció és robotizáció korszaka lesz, amely megváltoztatja életmódunkat. Ezért (is) a tudás átadása helyett a készségfejlesztésre kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Figyelembe kell venni, hogy ma a diák nagyon sokféle módon juthat hozzá az információkhoz. Az iskola, illetve a pedagógus már nem az egyetlen és nem feltétlenül a legfőbb információforrás, ezért az iskolában az információk kezelésére kell helyezni a hangsúlyt.

Ismeretek nélkül természetesen nem lehet képességeket fejleszteni, a problémát viszont az ismeretek gyors változása és óriási méretű növekedése jelenti, ezért ügyelni kell az arányokra, arra, hogy maradjon idő a képességek fejlesztésére is.

Tudatosítani kell azt is, hogy a hagyományos iskolában megszerzett és az iskolai tartalomhoz kötött tudás csak ismerős (iskolai) környezetben hasznosítható, ezért a tanulók úgy érzik, hogy az iskolában tanultaknak kevés hasznát veszik a mindennapok

feladatainak megoldásában. Ezt igazolják a nemzetközi (pl. PISA) felmérések eredményei, de az egyetemektől és vállalatoktól kapott visszajelzések is.

A korszerű iskolának tehát nemcsak az a feladata, hogy a tantervekbe foglalt kész ismereteket adja át a tanulóknak. A tananyag közvetítése és memorizáltatása mellett személyiségfejlesztéssel is foglalkoznia kellene. Az iskolák tevékenységének középpontjában a gondolkodás fejlesztése, gondolkodási stratégiák kialakítása, az elméleti tudás gyakorlatba való beágyazása kell legyen. Olyan kompetenciák elsajátítására kell törekednie, amelyeket a tanuló az iskola elhagyása után csak sokkal körülményesebben tudna megszerezni. Ilyenek pl. az állampolgári ismeretek, a kommunikációs készségek, az idegennyelvtudás, az egészségkultúra, az informatikai ismeretek és informatikai kultúra (együtt élni és együtt fejlődni az informatikával), a másokkal való együttműködés, a kritikus látásmód, a kreativitás, a csapatmunka, az empátia, a másság elfogadása, a rugalmasság, a tudás önálló megszerzése, a divergens gondolkodás, a problémák elemzése és megoldása, stb.

Ma a gazdaság elvárja az iskolától, mindenekelőtt a szakiskolától, hogy neki tetsző szakmunkást neveljen. Olyan szakmát adjon a diák kezébe, amelynek birtokában azonnal a gyártósorokhoz állítható. A multinacionális cégeknek, így a Szlovákiában működő autógyáraknak is, „betanított munkásra” van szüksége. Olyan-

ra, aki „meg tud csinálni valamit”. Az autógyártat nem érdekli, hogy milyen tudással rendelkezik az illető, csak legyen képes elvégezni azt, amit a gyártósor mellett rábíznak.

Az iskolák tehát nincsenek könnyű helyzetben, hiszen arról kell döntenük, hogy munkaalapú vagy tudásalapú társadalomra készítsék-e fel a diákokat.

A munkaalapú társadalom tulajdonképpen kétkezi munkásokat igényel, és ez elmondható még akkor is, ha a technológia fejlődése révén a munka jellege is változik/ változhat. A technológia folyamatos fejlődésének ellenére mégiscsak az a jellemző, hogy a termelés zömét alacsony hozzáadott értékű tevékenységek (rendszerint kétkezi munka) adják. Ehhez viszont kevés magasan képzett, önálló munkavégzésre képes emberre van szükség.

A diák az iskolában megszerzi az adott szakma elméleti ismereteit, és a tanműhelyekben – jobb esetben duális képzés formájában – a szakma gyakorlásához szükséges készségeket és jártasságokat sajátítja el.

A munkaalapú társadalomban tehát a szaktudás megszerzése a cél.

A tudásalapú társadalomban a tudás kerül előtérbe és válik döntő termelési tényezővé. A tudás megszerzése nem végső célként fogalmazódik meg, hanem eszköz a társadalom életében való aktív részvételhez, nagy tudástartalmú termékek létrehozásához. Felértékelődik tehát az oktatás és kutatás szerepe, hiszen a tanulás és a tudás a gazdasági

fejlődés és versenyképesség növelésének alapfeltétele.

Szlovákia jelenlegi oktatási rendszere a tömeges munkaerő iránti igényeket igyekszik kiszolgálni. Ennek van alárendelve az oktatás. Az államilag előírt tantervek teljesítése révén a diák olyan tudást és olyan tanúsítványt szerez, amely feljogosítja őt egy bizonyos tevékenység, egy bizonyos szakma művelésére. A problémát az okozza, hogy nem tudjuk, nem látjuk előre, hogy ebben a globalizált, nagyon gyorsan változó világban milyen tudásra és milyen készségekre lesz szüksége a végzősnek később, pl. 4-5 év múltán.

Akkor viszont mi értelme van tantervekben gondolkodni, a tantervekben előírt tananyagot tanítani?

Valószínűleg célszerűbb lenne megfogalmazni a kimeneti elvárásokat. Egy olyan teljesítményminimumot, amelyet minden tanulóknak kötelezően el kell sajátítania az egyes tanulmányi szakaszok végéig.

A gazdaságilag versenyképes országokban ma már a kimenet megfogalmazására, az elvárt készségek megfogalmazására helyezik a hangsúlyt. Olyan készségekre, amelyek maradandóak, amelyek az élet számos területén felhasználhatóak. Ilyenek pl. az idegennyelvtudás, a kommunikációs készségek, a tolerancia, a kreativitás, a digitális készségek, a problémamegoldás, a kritikai gondolkodás stb. Ezek a készségek biztosítják hosszú távon a foglalkoztathatóságot és alkalmazkodóképességet.

